

© ANNA KOSUBEK

Bloemenranden ondersteunen plaagbestrijding

Elk dier heeft zijn plaats in de natuur en vervult een specifieke ecologische rol. Bijen en hommels bestuiven bloeiende planten. Je kan ze aantrekken met bloemenranden, maar wist je dat bloemenranden ook biologische bestrijders lokken? Om hun larven te voeden, jagen zweefvliegen op allerlei plaaginsecten. De nectar en het stuifmeel van de bloemen zijn voor hen een bijkomende voedselbron. Dat ze allerlei schadelijke beestjes op een natuurlijke wijze bestrijden, is een erg nuttige en gratis dienst van de natuur.

Mathias D'Hooghe, Agrobeheercentrum Eco²;

Joachim Moens & Annelies Deroissart, HoGent en Felix Wäckers, Biobest

Op dit moment zijn bloemenranden vooral gericht op het visuele aspect en op hun meerwaarde voor bijen en vlinders. Veel landbouwgewassen hebben bestuivers nodig om vruchten te kunnen dragen. Dat geldt voor

verschillende fruitsoorten zoals appels, kersen, aardbeien en bessen, maar ook voor groenten zoals courgettes, tomaten, komkommers en bonen. Niet alleen de honingbij helpt mee bij de bestuiving, ook de 350 soorten wilde bijen en andere

bestuivende insecten zijn van belang. Wereldwijd is 75% van de gecultiveerde plantensoorten in mindere of meerdere mate afhankelijk van bestuivers voor vruchten of zaadproductie. Op het Vlaamse platteland worden de laatste jaren meer bloemenranden ingezaaid. Waar er een verschijnt, wordt het landschap meteen ook extra mooi.

Extra diensten voor landbouw

Een extra meerwaarde voor de landbouw ontstaat wanneer een bloemenstrook ook natuurlijke vijanden aantrekt, nuttige insecten die de schadelijke insecten in de teelten naast de bloemenrand kunnen bestrijden. Door de biodiversiteit rondom de teelten te stimuleren, willen we de ►

Multifunctionele landbouw

bestuiving, plaag- en ziektebestrijding, bodem- en waterkwaliteit rondom de percelen verbeteren. Deze techniek, functionele agrobiodiversiteit (FAB) genoemd, kent al een aantal toepassingen. Maar de kennis hierrond zit vaak te verspreid. Begeleiding is noodzakelijk om succesvolle toepassing in de praktijk te garanderen. De keuze van het bloemenmengsel is hierbij van groot belang. Je kan bloemen gericht selecteren op hun aantrekkelijkheid voor natuurlijke vijanden van de specifieke plagen in jouw teelt. Zo kunnen specifieke bloemenmengsels bijvoorbeeld lieveheersbeestjes of zweefvliegen aantrekken die bladluizen bestrijden in de naburige teelt.

Resultaten voorlopig onderzoek

Biobest en Hogeschool Gent zetten de voorbije twee jaar op een perceel in het proefcentrum van Pamel een onderzoek op. Dit jaar willen we deze verkennende fase verder uitrollen om een duidelijk beeld te krijgen van de invloeden van deze bloemenranden, zowel op ecologisch als op economisch vlak. In het Pajottenland worden er dit jaar op zeven percelen van zes landbouwers bloemenranden ingezet om te onderzoeken welke nuttige insecten de bloemenranden aantrekken en welk effect dit heeft op schadelijke insecten in de naburige teelten. Ook wordt bekeken of deze maatregel economisch rendabel is. ■

In Hoeksche Waard in Nederland hebben 80 landbouwers meer dan 100 km bloemenrand aangelegd. Hierdoor is het gebruik van insecticiden gedaald met 90% terwijl de opbrengst in de meeste gevallen steeg. In een Engels project kon aangetoond worden dat men hiermee ook nog opbrengststijgingen kan realiseren.

© Eco2

Bezige
bijen
zoeken
lekkere
nectar

Met jouw gift* van 40 euro
zaaien wij 200 m² bloemen

* fiscaal aftrekbaar

Een gift voor boerennatuur is een duurzame investering in de landbouw

Bloemenranden trekken niet alleen heel wat bijen en hommels aan die zorgen voor de bestuiving van de gewassen, maar ook heel wat andere nuttige insecten. Daarom zaait agrobeheercentrum Eco² specifieke bloemenmengsels langs landbouwpercelen. Dat kost geld. Wil jij ons financieel steunen? Stort dan een gift – groot of klein – op rekeningnummer BE07 7360 0263 8666 van agrobeheercentrum Eco² met de vermelding 'gift bijen ST'. Voor giften vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest dat recht geeft op een belastingvermindering van 45%. Bedankt voor je steun!

agrobeheercentrum

Diestsevest 40, Leuven, info@agrobeheercentrum.be

© ECO2

Praktische tips bij het inzaaien van een bloemenrand

Waar bloemenranden aanleggen?

Bloemenranden worden vaak aangelegd op minder productieve of slecht toegankelijke stroken. Ze gedijen het best in volle of halfvolle zon. Mengsels van wilde bloemenzaden presteren het best in voedselarme grond, waar ze een concurrentievoordeel hebben ten opzichte van ongewenste onkruidsoorten en grassen. Als er gezaaid wordt op recent gebruikte landbouwgrond, die doorgaans rijk is aan voedingsstoffen, kan het mengsel hieraan worden aangepast. Ook kan je maatregelen nemen om de bodemvruchtbaarheid te verminderen voorafgaand aan het zaaien, bijvoorbeeld door een groenbedekker zoals facelia of boekweit te zaaien.

Wanneer inzaaien?

Bloemenranden kan je in de herfst (september) of in de lente (maart-april) inzaaien. Zaaien in de lente kan zowel voor eenjarige als voor meerjarige soorten. Maar hierbij heb je meer kans op onkruiden en komt de bloemenrand eerst relatief laat tot bloei. Zaaien in de herfst heeft het voordeel dat veel akkeronkruiden na kieming in de herfst door vorst afgedood worden. Bovendien komt de bloemenrand in het daaropvolgende jaar vroeger tot

bloei. Ook tweejarige soorten, zoals wilde peen of slangenkruid kunnen in dit geval reeds in het volgende jaar tot bloei komen. Sommige zaden hebben bovendien een periode van koud weer nodig om te ontkiemen, waardoor enkel de herfst in aanmerking komt. Let wel op: dit lukt alleen met winterharde eenjarige soorten.

Zaai-bed

Voor het inzaaien leg je best een vals zaai-bed aan. Bestrijd de gekiemde onkruiden bij voorkeur mechanisch, maar het kan ook chemisch. Cultiveer de grond voldoende diep om verdichting te vermijden. Vervolgens dien je het zaai-bed te harken of eggen en te rollen om een redelijk fijn, stevig oppervlak te verkrijgen. Bij het zaaien van bloemenmengsels met zaden die sterk verschillen in grootte, gebruik je een inerte draagstof zoals zand, potgrond, zaagsel of maismeel om ontmenging te voorkomen en een gelijkmatiger uitzaai te realiseren. Zaadrilling kan worden gebruikt, maar omdat de meeste wilde bloemenzaden erg fijn zijn, moet dit zo ondiep mogelijk gebeuren (maximale diepte van 7 mm). Na het zaaien aanrollen met een dun laagje losse grond. Voor het zaaien is een warme en vochtige periode het meest geschikt. ■

Financiering voor dit initiatief

Agrobeheercentrum Eco² zet zich in voor meer boeren natuur in Vlaanderen. Dit kost echter handenvol geld. Een deel van de bloemenranden die de landbouwers inzaaien voor dit onderzoek worden gefinancierd door de beheerovereenkomsten van de VLM. Maar niet alle locaties of bloemenmengsels komen hiervoor in aanmerking. De andere bloemenranden, maar ook activiteiten die we hierrond organiseren, en het onderzoek worden voor 50% betaald door het Interreg NWE-project Fabulous Farmers. De rest moeten we zelf betalen. Extra financiële steun voor meer bloemenranden op het Vlaamse platteland is dus zeker welkom. Wie ons financieel wil steunen kan dit doen via een gift. De info hierover vind je in de advertentie.

“Wie onze bloemenranden wil steunen kan dit doen via een gift.”

© ANNA KESJUBEK

Korenbloem *Centaurea cyanus*

Korenbloemen zijn een van de weinige bloemen die zowel door bijen als door biologische bestrijders worden bezocht. Bijen en hommels doen zich te goed aan de nectar in de bloemen, terwijl biologische bestrijders gebruik maken van de makkelijk toegankelijke extraflorale nectar op de bloemknoppen.